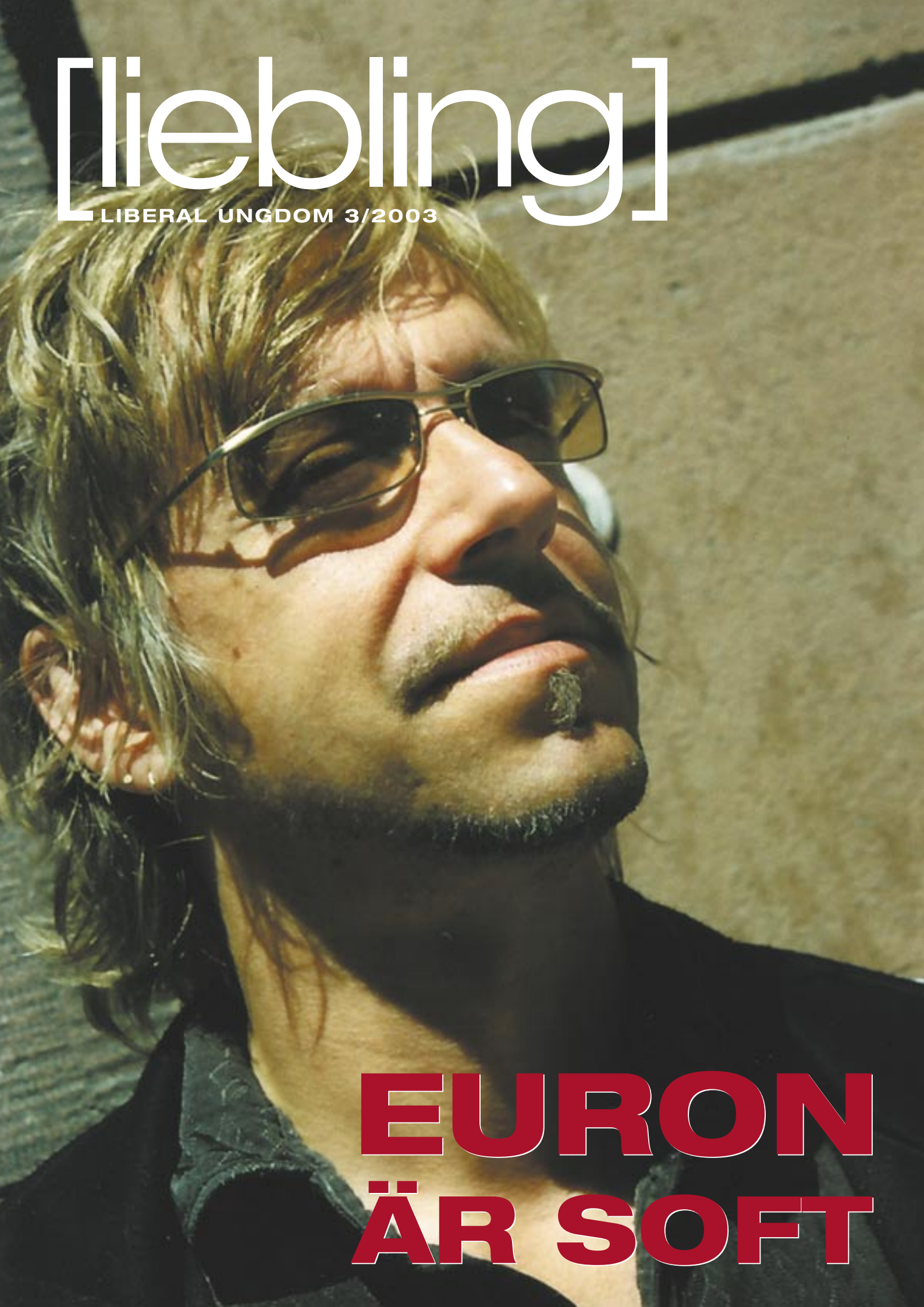

[liebling]

LIBERAL UNGDOM 3/2003

**EURON
ÄR SOFT**

AARON ISRAELSON

Aaron Israelson softar sig igenom sporadiska studier, sjyst musik & skräpig TV. Aaron är redaktör för *Liebling* och sitter i förbundsstyrelsen där han ansvarar för integrationspolitik.

”

När Europas länder går vidare med att lägga det pussel som skapat fred och försoning i vår del av världen kan vi inte reducera vår medverkan till ett B-medlemskap

Kronan går fetbort

BARA NÅGON VECKA efter att euron införts som fysiskt betalningsmedel i tolv EU-länder parkerar jag på Viking Lines oceanfärja M/S Mariella till Helsingfors. Ruggigt trött på dansbandsmuzak och sliskiga drinkar i pianobaren bestämmer jag mig för att spela bort några minuter vid Jack Vegas-maskinerna. Jackpot! Mynten trillar ner och jag fiskar upp fyra euro i handen. På ett mynt möts jag av den spanske kungen Juan Carlos nuna, ett annat mynt pryds på baksidan av den stora symbolen för Tysklands delning och återförening – Brandenburger Tor. Mitt på Ålands hav slås jag av en mäktig ahaupplevelse, en känsla av europeisk integration och gemenskap.

1 maj. Jag vaknar – måttligt bakis efter Valborg – till arbetarnas högtidsdag på Mosebacke, Södermalm. Beger mig ner mot Seven Eleven i Götgatsbacken för att jaga frukost. Där i krönet möts jag av ett långt demonstrationståg som traskar fram i regnet. I de främsta leden går ett gäng gubbar med banderoller och plakat som kräver att vi bevarar ”den svenska kronan”. Är det männe nationaldemokraterna som slår en lov runt stan? Älgarna som demonstrerar för skogens monarki? Nä. Det är vänsterpartiet ”internationalisterna” som hyllar en drygt 130-årig rest av en nordisk valutaunion som nationalsymbol.

IT'S ABOUT THE ECONOMY, stupid! Bill Clintons kampanjguru James Carville terroriserade honom under hela valkampanjen 1992 med post it-lappar i böcker, promemorior, rapporter och skrivbordslådor. Budskapet var cyniskt – väljarna skiter i utrikespolitik, miljöfrågor och tolerans. Allt de bryr sig om är reda stålar i plånkran. Hitintills har eurodebatten mest handlat om räntevapnet, inflationen och arbetslösheten. Jasidan lovar 100 000 nya jobb vid ett ja, nejsidan hotar med massarbetslöshet. Överdrifterna och de vilda gissningarna överträffar varandra – precis som inför EU-omröstningen 1994. Nu som då lär det visa sig att retoriken om himmel eller helvete faller platt till marken när den möter verkligheten.

Visst är de ekonomiska aspekterna viktiga. EU:s gemensamma marknad har skapat ett stort handelsutbyte mellan Europas länder och med en gemensam valuta förväntas handeln öka ytterligare. Om människor handlar mer med varandra förstärks banden mellan oss, vi utbyter fler varor och tjänster till lägre pris och bättre kvalitet. Nya innovationer och idéer kommer fler till del. Detta ger nya företag möjlighet att växa och skapa fler jobb vilket ger fräscha skattepengar till statskassan som i sin tur kan omvandlas till fler dagisplatser, bättre skola och kortare köer i världen.

MEN ANDRA SAKER väger tyngre. Om vi vill vara med och påverka utvecklingen i EU mot större makt för medborgarna, ett mer aktivt engagemang för den fattiga världen och ett mer öppet och tolerant Europa måste vi sitta med vid maktens köttgrytor. När Europas länder går vidare med att lägga det pussel som skapat fred och försoning i vår del av världen kan vi inte reducera vår medverkan till ett B-medlemskap. ”Vänta och se” är en örfil i fejset på våra syskon som går före och tar risken. Vi måste fundera över vilken roll Sverige ska ha i den globala byn. Vi kan sätta oss på tvåren och säga ”näe”. Eller så kan vi vara med på plan och lira boll. För mig går kronan bort den 14 september.

[liebling]

Liebling – Liberal Ungdom

Förbundsorgan för
Liberala ungdomsförbundet
Årgång 41

ISSN 0024-1857

ANSVARIG UTGIVARE

ROBIN GOVIK
robin.govik@liberal.se

REDAKTÖRER

AARON ISRAELSON
aaron@liberal.se

HANNA LAGER
hanna@liberal.se

REDAKTIONSSEKRETERARE

RASMUS JONLUND
rasmus.jonlund@liberal.se

REDAKTIONSRÅD

EVA-MARIE BYBERG
eva-marie.byberg@liberal.se

MARIA FLADVAD
maria.fladvad@liberal.se

CAROLINE LUNDSTRÖM
caroline.lundstrom@liberal.se

GRAFISK FORM

ROBIN GOVIK

OMSLAGSFOTO

DANIELA AUERBACH

ADRESS

BOX 6508
113 83 STOCKHOLM

TELEFON

08-509 116 30

E-POST

liebling@liberal.se

TRYCK

Tryckeriet Lagersberg,
Eskilstuna 2003

 liberala
ungdomsförbundet

3/2003

BOSSEN HAR ORDET. Fredrik Malm – ordförande i Liberala ungdomsförbundet – är ruskigt trött på bostadsbristen. Han riktar det anklagande fingret mot regeringen Persson och undrar varför vi ska behöva bo i den sista sovjetstaten.

Sidan 4

I FABLERNAS VÄRLD. Det var en gång för inte så länge sedan ett land där statstelevisionen indoktrinerade de små mänskokultingarna med "Vilse i pannkakan" och tjeckisk dockteater. Men det fanns också en ventil för lek och fantasi. Christian Dahlgren, veteranskribent på liberala ledarsidor, drömmer sig tillbaka till Beppe Wolgers underfundiga sago-rike och faller en tår över en fallen bar-domshjälte.

Sidan 8

VOKABULÄR FÖR KONFUNDERADE VÄLJARE. Den 14 september närmar sig med stormsteg och det är hög tid att sätta ner foten i eurofrågan. Men hur ska man kunna bestämma sig när man inte hajar ett dyft av allt bubbel om inflationsmål & räntesatser. Och vem ska man egentligen lita på? Liebling har bett ett gäng experter att reda ut begreppen inför folkomröstningen om de nya pengarna.

Sidan 10–11

ATT ÖVERLEVA ETT FOLKMORD. Liebling har träffat cirkusartisten, journalisten och överlevaren Sioma Zubicky som drog nazisterna vid näsan. Idag berättar han om sitt liv för den unga generatio-

nen och talar sig varm för en värld i fred och samarbete.

Sidan 12 - 13

VAD TYCKER EUROPA OM SINA NYA STÅLAR? Liebling tränger djupt in i Euroland och förhör sig bland unga tyskar, italienare, finländare och slovakier om den nya valutan. Läs om deras egna erfarenheter.

Sidan 14 - 15

ERNST FÄKTAR MED PENSELDRAK. Konstnären, professorn och författaren Ernst Billgren funderar i Lieblings sällskap kring euron, Europa och världens tillstånd. Ernst har nu lånat sitt namn och sin gåva till eurokampanjen och designat fyra fräna knappar.

Sidan 16–19

DOKUMENT: NEJSIDAN. Vi har sett Maud Olofsson, gamla riksbankschefer, softkommunister och Sören Wibe argumentera för ett nej till euron. Men nyliberalerna, hardcorekommunisterna och nationaldemokraterna som parasiterar i nejmyllan kippar också efter andan och är på väg upp till ytan.

Sidan 22–23

CHICK FIGHT OM KRONA ELLER KLAVE. Liebling står värd för en verbal pistolduell om euron. Zaida Catalan, språkrör för Grön Ungdom, möter Birgitta Ohlsson, riksdagsledamot för folkpartiet liberalerna. Två brudar med skinn på näsan som vet vad dom tycker. Kanske kan dom också hjälpa dig i valet och kvalet.

Sidan 24.

KRÖNIKA SID 27 – JOEL LINDEFORS

"Om vi ställer samma krav på socialt ansvarstagande som vi ställer på kvalitet och design kan vi förändra en hel del."

Om att bo i en sovjetstat

FREDRIK MALM

Fredrik är förbundsordförande för Liberala ungdomsförbundet. Du kan nå honom på malm@liberal.se. På www.luf.se finns det fler kul texter som Fredrik har skrivit.

VI ÄR MÅNGA SOM har svårt att få en egen lägenhet i Sverige. Själv har jag misslyckats i flera år, och bor nu inneboende hos en tjejkompis. Det funkar förvisso utmärkt och läget är toppen innanför tullarna mitt i Bajenland, på Söder i Stockholm. Men för andra är det knepigare. I varje större stad i Sverige är det bostadsbrist i dag. Och när ytterligare tiotusentals ungdomar pressats in på högskolorna har det knappt byggts en enda ny lya. Problemet är enormt. Bostadsbristen slår mot de mest sårbara grupperna, men också mot hela samhällsekonomien eftersom företag i tillväxtregionerna har svårt att rekrytera personal.

SOM VANLIGT HAR sossesverige inte fattat någonting. Det har inte kommit ett enda förslag från regeringen som skulle kunna öka bostadsbyggandet i landet. Inte ett ord om att konkurrensen måste öka för att sänka priserna. Inte en stavelse om det orimliga i att 60 procent av kostnaden för att bygga ett hus i Sverige är skatt. Inte ett knyst om att marknadshyror är både mer rättvist och skulle öka byggandet i städerna. Det är inte särskilt konstigt att det är så tyst, alla aktörer i den bostadspolitiska debatten är nämligen beroende av dagens system.

Kommunerna behöver dagens system för att rädda sina misskötta ruckel till kommunala bostadsbolag. Hyresgästföreningen finns till för dom som har en bostad (40-talisterna), och struntar bokstavligen i dom som inte har någon (70- och 80-talisterna). Byggherrarna vill inte ha tuffare konkurrens eftersom de skulle tvingas att bli bättre eller konkurreras ut.

Alla röster i bostadsdebatten behöver korruptionen, orättvisorna, ineffektiviteten och nollkonkurrensen för sin egen överlevnad. Förlorare är alla vi andra.

Bostadspolitiken är, vid sidan av integrationspolitiken, sossesveriges största fiasko. Där jobben finns, där finns inga bostäder. Och där det inte finns några jobb har sossekommunerna byggt en massa betonglägenheter som ingen vill bo i. Där det bara finns hyresrätter förvägras människor att omvandla sina lägenheter till bostadsrätter för att skapa mer blandad bebyggelse. Och där det bara finns bostadsrätter och villor har inga råd att bygga hyresrätter. Svensk bostadspolitik är den sista sovjetstaten. Vi borde lära av Norge och låta läget och standarden avspeglade sig i priset. Då kan också alla få tak över skallen till en rimlig kostnad.

euro

FAKTA

En månad kvar. Vet du allt om euron?

Den 14 september närmar sig med stormsteg och förmodligen har du många frågor och funderingar kring EMU och euron. Eller kanske behöver du fakta och information inför debatter och samtal. Det är därför Eurofakta finns. Eurofakta är Svenskt Näringslivs projekt för att öka kunskapen och stimulera diskussionen om EMU och euron. Det finns flera olika sätt att hålla sig uppdaterad:

Nyhetsbrev. Med Eurofaktas nyhetsbrev kan du enkelt följa eurodebatten i media. Beställ det kostnadsfritt på vår webbplats.

Fakta och publikationer. Eurofakta publicerar faktablad, rapporter och publikationer om EMU och euron. Allt går att beställa kostnadsfritt på vår webbplats.

Talarförmedling. Kontakta gärna Eurofakta om du vill att någon av våra talare ska medverka.

Frågor och svar. Eurofaktas informatörer kan snabbt ge svar på dina frågor. Ring oss eller ställ dina frågor via vår webbplats.

www.eurofakta.se 020-52 50 50

BEFRIA VÄSTSAHARA

BARA EN LITEN BIT med båt från ett av våra främsta semesterställen, Kana-rieöarna, ligger det ockuperade landet Västsahara. På Islas Canarias kan vi koppla av från jobbstressen – ta en drink i hotellets bar, lattja i poolen, solsteka oss på badstränderna. Men i Väst-sahara är stämningen inte riktigt lika avspänd. Där patrullerar soldater gatorna och ockupationsmakten styr med terror. Den hemliga poli-sen bevakar varje steg du tar: politiskt arbete betyder döden eller flera decennier i fängelse.

Marockos ockupation av Västsahara har pågått oavbrutet sedan 1976, då den före detta spanska kolonin utropade sin självständighet. En ockupant byttes mot en annan, och de saharier som trott att inget kunde vara värre än de spanska

fascisterna, blev grymt bedragna.

Men majoriteten av saharierna lever inte kvar under marockanskt styre. De har drivits ut ur sitt land av militärens at-tacker och flygbombardemang, och lever i dag i flyktingläger i Algeriet. Generation efter generation har växt upp i de heta, dammiga tältstäderna, utan att världen har gjort något för att hjälpa dem återfå sitt land.

Det är en bortglömd konflikt. Sedan befrielseströrelsen Frente Polisario började arbeta med diplomatiska medel 1991, har världs-medierna tappat intresset. Men medan kamerorna riktas mot mer spektakulära konflikter, terroråd och krig, fortsätter sahariska demokrati- och självständig-hetsaktivister att försvinna i säkerhetspo-lisens nattliga räder.

Afrikas sista koloni väntar på sin frihet.

Varför tycker du att euron är soft och att kronan går bort?

TINA THÖRNER, RALLYKARTLÄ-SARE. – För mig betyder det att grän-ser suddas ut. Att vi kan köpa och sälja av varandra utan att behöva fundera över valutakurser. Konkurrensen gör att priserna förbättras för konsumenterna

MATTIAS GOLDMANN, GRUN-DARE AV GRÖN EURO. – Euron gör det lättare att få en gemensam miljö-beskattnings så att vi kan rädda klotet! Euron ger också motmakt till hjärtlösa valutaspekulanter. Därför är jag för!

CALLE NORLÉN, JOURNALIST. – Ska vi vara med i EU ska vi vara med på riktigt. Varje tänkande människa borde förstå det. Jag tänker definitivt rösta ja.

127 liter sprit, vin och öl får vi svenskar ta med oss från ett annat EU-land. Det är 62 liter mer än innan vi gick med i EU. Lägg till det faktum att Systembolagets VD mest verkar intresserad av att kela med statsmin-ster. Kanske är monopoliet på alkoholförsäljning äntligen på upphållningen.

155 205 kronor festade ÖB upp i början av sommaren. Den 5:e juni avtackades tre höga militärer för 98 000 kronor. Dagen efter en nationaldagsfest för 57 205 kronor. Två brakfasten på två dagar alltså. Och folk ifrågasätter försvarets effektivitet.

52,3 procent röstade ja till EU när det begav sig 1994. Nu efter nästan nio år kan de gott säga åt att ha medverkat till en högre tillväxt, mer investeringar, ökad handel och lägre räntor. Dessutom har ju bana-nera faktiskt blivit rakare.

14/9 folkomröstas vi om eurons införande i Sverige. Historiska händelser på denna dag ger en något fadd smak i munnen. 1927 ströps dan-serskan Isabella Duncan till döds i Nice när hennes långa sjal fast-nade i hjulet på fästmannens Bugatti. 1959 kraschlandade ryska Lunik II på månen och 1982 dog prinsessan Grace av en bilolycka. Men jäsidan kan trösta sig med att Händel den 14 september 1741 färdigställde mästerverket Messias där Hallelujakören ingår.

Vi brinner för
liberalismen.

Vad brinner
du för?

Bli medlem.

- ☐ Jag vill veta mer om LUF.
☐ Jag vill bli medlem i LUF.

NAMN

ADRESS

POSTADRESS

TELEFON

FÖDELSEÅR

E-POST

Inget
porto.
LUF
betalar.

Liberala
Ungdomsförbundet

Svarsförsändelse
kontonr 110 660 300
110 19 Stockholm

EN BOK FÖR DE FÖRSLÖADE

DÅ FREDRIK REINFELDT var ordförande i Moderata ungdomsförbundet (och fortfarande hade hår) hade han tid till att vässa både tankarna och pennan. Frågan är om lille Freddan inte skulle ha låtit alstret "Det sovande folket" förbli något han och hans slipoverklädda polare kunnat läsa över skumpan på Spy Bar. I boken beskrivs svenska folket som förslöade människor som låter sig bli bidragsberoende.

I några kapitel kallar Freddan sina landmän "sovhjärnorna som fjärrkontrollen växt fast i händerna på".

Visst har han rätt i en del fall, den socialdemokratiska politiken lider av ett omhändertagande-syndrom, men att lägga skulden på den ensamma trebarnsmamman är väl ändå lite väl magstarkt. Kom tillbaka när du inte tjänar mer på en månad än vad hon gör på ett kvartal.

Freddan ska snart ta över rodret för moddsen. Lycka till säger Liebling. Smart drag att dumförklara dem som kan ge dig makten.

SSU låter staten betala

STÖR DU DIG PÅ Mikael Damberg? Drömmer du mardrömmar om den animerade versionen av honom, som finns på SSU:s hemsida? Tycker du att hans åsikter är lika puckade som glass är kall? Då lär du bli rätt störd över det faktum att du har betalat honom för att sitta i olika TV-soffor och säga korkade saker. Dina surt förvärvade pengar går till att han ska kunna skriva löjlige debattartiklar om hur bra sossarna är, allt medan vårdröckerna växer, skolan nedmonteras och förortsskidsen diskrimineras.

Va fan tänker du nu? Hur kan jag betala Micke Damberg för att vara SSU-ordförande. Men sanningen är hård och faktan glasklar. Sedan herr Damberg kom in i riksdagen har han varit där ungefär lika ofta som tomtén. I riksdagen har det varit 827 voteringar i år. Endast vid 122 av dem har herr Damberg behagat närvara. Istäl-

let har han varit på sitt "ideella, oavlönade uppdrag" som SSU-ordförande. När han kom in i riksdagen slutade han nämligen att ta betalt av SSU och fånar sig alltså helt gratis. Så ädelt av dig Micke, men det är fanken så lätt att vara ideell när man får en riksdagslön på 43 000 kronor i månaden ur skattebetalarnas kassa – för ett uppdrag som missköts brutalt. Med den nya maxtaxereformen och allt undrar Liebling – vore det inte billigare att bara sätta Damberg på ett riktigt dagis?

"Hitler ville ha en gemensam valuta, om han var för måste vi vara emot".

Nejsägaren Janet Bush avd. börjar det inte bli lite väl magstarka argument nu?

"Hitler gjorde ju en del tokiga saker"

Maud Olofsson försöker släta över sin inbjudna gästs fadäs. Tänk så galet det kan bli ibland. Vi kanske ska vara glada att Maud bara lät tungan slinta och inte försökte utrota en folkgrupp eller något annat tokigt.

"Joschka Fischer har ju varit terrorist"

Maud Olofsson gör vad hon kan för att förbättra situationen. Munkavle?

"Att vara emot euron för att Hitler ville ha en enhetlig valuta i sitt rike är ungefär lika begåvat som att säga nej till förbättringar av tjälskadade vägar i Norrland för att Hitler byggde autobahn."

David Nyström, ledarskribent på Liberala nyhetsbyrå

LANDET RUNT

Gotland blev lite mer liberalt

ATT VARA I ALMEDALEN under politikerveckan är rena drömmen för en politiskt engagerad; man äter, sover och andas politik! Innanför ringmuren minglas det med journalister från tidningar och TV och vimlas runt bland politiker och andra kändisar.

I år var det drygt tio medlemmar från Liberala ungdomsförbundet i Storstockholm som tog färjan till Gotland. Målet? Att skaffa kapital i form av kunskap inför eurovalet.

Dagarna fylldes av argumentationsträning om euron och seminarier samt debatter som behandlade alltifrån bostäder och feminism till hur pålitliga opinionsun-

dersökningar egentligen är.

Under folkpartiets dag var unglöbera lerna ett självklart inslag. I valstugan, på gatorna och på antirasimgalan flammade den liberala lågan. Från stora scenen varvades Lars Leijonborg med Dogge från Latin Kings och vinnarna från "Reclaim the stage"-tävlingen i Botkyrka. Marit Paulsen passade på att prata euro med Alexandra Pascavidou.

Fast allra mest präglades veckan trots allt av euron; euroschlagern, JA-knappar, och en emu som skuttade omkring. jasidean har inte övertaget i opinionsmätningarna (än) men i Visby dominerade den stort.

FOTO: SVT

En liten sång för Europa

LASSE BERGHAGEN har lämnat Sveriges Televisions Allsång på Skansen för gott. Liebling kan inte påstå att vi gråter floder, men av respekt för dem som saknar den trallande och lallande teddybjörnen ger vi er något att sjunga vid lägerelden, sommarens sista festivaler eller helt enkelt i duschen.

Europe United

mel. Breakfast at Tiffany's
Some say we've got nothing in common
no cultural ties to build on
the project just can't work

They say nationalism will break us
conservatives will fight us
but trust us we really do care
refr: And we shout what about Europe
United
peace and safety for all the people
democracy, freedom, subsidiarity
federalism the solution we've got
Some say that EU is confusing
lacking a constitution
but we know what to do
reform now, we want to see enlargement
accept a major statement
Europe United as one

FOTO: ANDREAS KINDLER

GÖRAN P FÅR sig en känga i skåneraparen Timbuktus låt "Ett brev". Det handlar om Bush, gatuvåld och rätten att röka holk. I SSU:s tidning Frihet svarar statsministern genom ombud. I grunden är ingen ond, säger Persson. Guran avslutar: "Du är mer än välkommen till Björkvik att hänga en stund med mig / bara säg". Kan bli en grym battle, eller kanske nej.

LANDET RUNT

Går musik och politik ihop?

NÄR LIBERALA ungdomsförbundet kom till Hultsfred möttes de av en obekant känsla. Människor visste vilka de var. Euron, korad sommarens tråkigaste samtalsämne, var givetvis frågan för dagen och vad ungliberalerna tyckte spelade plötsligt roll.

Festivaler är verklighetens andningshål, nästan-vuxen-lekplatser där man kan slappna av, låta bli att ta ställning och vara smart. Liberala ungdomsförbundet gjorde sitt bästa för att förstöra den känslan. Eller i alla fall övertyga om att EMU är minst lika intressant som Radioheads texter, att eurons hittills nästan bara negativa recensioner är precis lika oförtjänta som

Stereophonics' diton och att liberalism egentligen bara är som en neverending The Ark-spelning.

Lyckades det? Tältet stod sällan tomt, medlemmar värvades och trots den vänstervridning festivaler ofta har, förlorade jäsidan inte så stort i Aftonbladets EMU-omröstning där över 10 000 personer deltog - några av dem deltog till och med ett par 10-20 gånger extra för att säkra "segern". Slutsats: Intresset för "sommarens tråkigaste fråga" finns. Den som sade att euron inte är en fråga att debattera högt om, slå sig blodig för eller vara sömnlös på en funktionärscamping för, var inte på Hultsfred 2003.

Läget, Fredrick Federley?

■ Tjena Fredrick, hur är läget?

- Det är bara bra. Jag är ute i skärgården med vårt verkställande utskott och vi hade 8,1 procent i senaste mätningen. Livet leker.

■ CUF är mot euron medan du som ordförande är för. Katar resten av er förbundsstyrelse gödsel på dig när ni har möte?

- Nej, det gör de absolut inte. Kristin Oretorp är vår eurotalesman och det sköter hon alldeles lysande. Det är inga problem att ha en annan uppfattning. Jag skulle bli orolig om jag tyckte exakt som stämman om allt.

■ CUF är numer federalister och du är för euron. För ett tag sedan var du med i en grupp som ville slå ihop centern och folkpartiet. Börjar du inte bli lite väl smygliberal Fredrick?

- Jag har alltid sagt att jag är socialliberal, men innan folkpartiet skaffar en vettig miljöpolitik tänker jag inte gå över.

■ Ryktet säger att du en gång dragit en kondom genom näsan framför försvarsledningen. Kommentarer.

- Det har jag gjort. Någon måste ju hålla uppe stämningen på fester, LUF:s förbundsledning som också var närvarande hade ju inga roliga partytrick alls att bjuda på (när LUF:s förbundsledning underrättas om Federleys uttalanden förnekar de det hela och hänvisar till att de faktiskt framförde *Diggelo Diggely* med bara överkroppar).

■ I förra numret av Liebling raddade vi upp valda aktiviteter från er förbundsstämma (bland annat burträskbingo, mjölkhävartävling och världens starkaste CUF:are). Ärligt talat Fredrik, är CUF en ungdomsgård eller ett politiskt ungdomsförbund?

- Vi är ett politiskt ungdomsförbund.

EVA-MARIE BYBERG

Beppe knockade vänsterproggarna

En hel generation som växte upp på 70-talet och tidigt 80-tal minns med fasa Staffan Westerbergs barnprogramterror. Men samma generation minns också den underbare sagofarbror Beppe Wolgers. Christian Dahlgren, ledarskribent på Borås tidning, bjussar Lieblings läsare på en hyllning till en barndomshjälte som gått vidare till de sälla jaktmarkerna. TEXT CHRISTIAN DAHLGREN FOTO PRESSENS BILD

REGNIGA DAGAR HÖR till sommarens and-hämtningspauser. När vädret äntligen blivit riktigt uselt ges en fullgod ursäkt att slippa årstidens alla påfrestande sociala aktiviteter som krokettspel, grillfester och badutflykter. Med gott samvete kan man istället dra sig tillbaka i fåtöljen och njuta av det rogivande smattret mot fönsterrutorna.

Det är ett utmärkt tillfälle att läsa Beppe Wolgers jazziga och stilistiskt briljanta memoarer, som bokförlaget Modernista i år haft den utsökta smaken att återutge i en behändig samlingsvolym. I höst kommer också den första biografien över Beppe, skriven av journalisten Klas Gustafson. Det är på tiden. Beppes Wolgers var under flera decennier en av Sveriges främsta kulturprofiler; en tusenkonstnär som sysslade med poesi, måleri, revyunderhållning, vis- och slagertexter. Han hade också en mycket speciell relation till alla barn.

SJÄLV TILLHÖR JAG den generation som hade lyckan att växa upp med Beppes underbara barnprogram i TV under 1970-talet. I den stora sängen bland dockorna i *Godnattstunden* blev Beppe vår gemensamma myspappa som lekte oss till sömns i sitt varma, underfundiga sagorike. Och han väckte oss om jullovsmornarna och presenterade fartfyllda, färgsprakande äventyr med *Scooby Doo* (på den tiden var tecknad film från USA en sällsynt företeelse).

Han skapade även en egen långfilm för oss, den numera klassiska sagan *Dunderklumpen* som utspelas i de exotiska trakterna kring Ströms vattudal i norra Jämtland (här på video!).

Beppe hade en unik känsla för barns önskingar och behov. Man upplevde aldrig att han förställde sig som vuxna ofta gör i barns sällskap – och som de alltid genomskådar. Beppe var äkta, hans ömsinta

Beppe Wolgers var en mysig sagofarbror. Men han var för mysig för vänstermaffian som styrde över svensk barnkultur.

lekfullhet var på djupaste allvar. Klart att vi älskade honom.

Men det gjorde inte den vänstervridna pekpinneaffia som dominerade svensk barnkultur dessa år. Beppe ansågs vara en världsfrånvärd borgerlig idylliker och hans enorma popularitet oroade. En recensent jämförde Beppe med Storebror i Orwells totalitära dystropi 1984 för det destruktiva järngrepp han beskyldes ha om barnen. Amerikanska *Scooby Doo* fördömdes som "Coca-Cola-TV", Beppe intrigerades bort från rutan.

ISTÄLLET DÖK DET upp beskäftiga proggare med ambitionen att göra oss till små Che Guevara-revolutionärer. *Scooby Doo* ersattes med trista östeuropeiska dockfilmer, *Godnattstunden* av eländesporr från tredje världen. Normen var socialrealistiska produktioner som ifrågasatte

traditionella familjevärden, det politiska etablissemanget och det marknadsekonomiska systemet.

Ett beryktat exempel är Staffan Westerbergs ångestframkallande *Vilse i pannkan*. Där skulle vi bland annat lära oss att avsky alla kapitalister genom den onde finansmagnaten Storpötten och den snikne bankkamreren Rävning. Programmet vann knappast heller på att den vänsterradikale trubaduren Mikael Wiehes lika vänsterradikale bror Thomas Wiehe svarade för musiken. Ett ännu värre verk av skräckduon Westerberg & Wiehe var för övrigt mardrömsserien *Med örat mot jorden*, där temat kretsade kring världens undergång.

Alla mina jämnåriga vänner minns dessa indoktrineringsförsök med vämjelse. Vi saknade Beppe bittert. Och så blev vi inga frastuggande marxister heller.

Tack, Beppe!

MED FOLKET FÖR FOSTERLANDET

Om Sverige inför euron försvinner kronan, men inte monarkin. Säkert kommer kungens nuna pryda även de nya euromyntens svenska baksida och hans namn ärat flyga över jorden. Anders Mäarak Leffler har för Lieblings räkning kontemplerat över monarki, republik och den nya antologin "För Sverige i tiden?".

TEXT ANDERS MÄARAK LEFFLER

INTERVJUAREN ÄR förvånad.

– Men är det inte legitimt för svenska folket att få veta hur det blir och vem som blir?

– Ja, när det blir, svarar hon. När det inte är bestämt än så är det ganska privat. När jag har bestämt mig ska svenska folket självklart få veta. Det är en stor och viktig fråga för alla. Hoppas jag.

Det som anses vara av intresse för TV4-tittaren är kronprinsessan Victorias Bernadottes eventuella pojkvän. Mannen som kunde ha kommit att axla den kungliga kärlekens public service-mantel och som, i likhet med drottning Silvia när hon gifte sig med sin Carl-Gustaf, kunde ha stigit in i allmänhetens tjänst. Det valet fick aldrig kvinnan som med kvällspressens hjälp blivit hela Sveriges sessa.

Så det blev ingen guldklocka för tjugofem år i folkets tjänst när kronprinsessan fyllde ett kvartsekel år, utan ett kalas för hela Sverige. De som inte kunde närvara på den 25:e Victoriadagen, ett återkommande födelsedagsfirande som började då kronprinsessan blev ett år, kunde se ett 75 minuters sammandrag på SVT eller läsa tusentals spaltmeter monarkireportage.

Men även om folknöjet med presskonferenser, Carola och Joe Labero kan passa vissa människor behöver det inte nödvändigtvis gälla festföremålet.

– Jag tänker nog som de flesta. Att jag vill vara någon annanstans när det blir

tufft. Men det är ju inte meningen att jag ska smita ifrån bara för att det är jobbigt.

Prinsessa är man ju både i nöd och lust.

Att uppfostra prinsessan så kan inte vara sunt, menar psykoterapeuten och vänsterpartisten Thomas Videgård, en av författarna till en nytutgiven antologi (*För Sverige i tiden?*, Atlas förlag). Precis som Lars Demian i *Släpp konungen fri* påpekar han hur inskränkt rollen som kunglighet är, och hur mycket prinsessuppfostran faktiskt liknar klassiska situationer av utnyttjande av barn. Än mer förvånas han av att Psykologförbundet hyllar detta bruk och applåderar monarkin.

Men ett ännu starkare principargument för monarkins avskaffande i en demokrati hittar man i Monty Pythons *Holy Grail*.

– I am your king!

– Well, I didn't vote for you.

– You don't vote for kings

MOT TANKEN PÅ en statschef utsedd direkt av folket eller riksdagen invänder då monarkisten att statschefen inte bör utses, eftersom denne då kan representera sårintressen. Men kungen är inte opolitisk. Det menar Eva-Lotta Hultén och påminner i sitt bidrag till antologin *För Sverige i tiden?* om att Carl XVI Gustaf antytt ett stöd för EU-inträde och kärnkraft genom ordval i sina tal. Föga förvånande är inte millennieskiftets 10:e viktigaste opinionsbildare helt opolitisk.

Men vilket principiellt för-svar skulle det då finnas för en icke-politisk, maktberövad monark? Den som sammanfattat monarkisternas argumentation bäst är kristdemokraten Ingvar Svensson, som i en debatt sade:

– Jag ser ingen demokratisk princip som stödjer att man ärver ett ämbete. Men vi ser kungahuset som en del av vårt kulturarv, en del av en tradition.

SVENSSON HAR RÄTT.

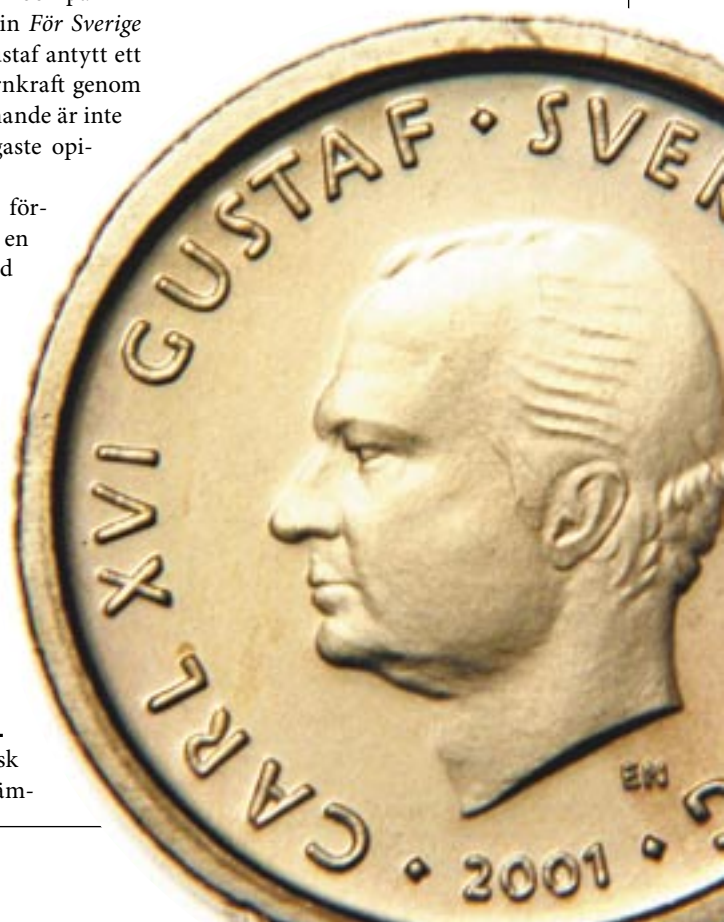
Det finns ingen demokratisk princip som stödjer ärvda äm-

beten, monarkin är ett arv och en tradition. Som liberal bör man dock skärskåda vad denna tradition innebär: en rangordning av människor (även inför lagen), grundlagsfäst påtvingande av kungliga roller och ett demokratiskt tveksamt statskick som varken baseras på duglighet eller folkvilja.

Varken Ingvar Svensson eller hans slutsats är liberal.

RIKSDAGEN HAR inte en majoritet av monarkister. Tvärtom vill en majoritet av riksdagen helst se något annat statsskick än monarki, och regeringspartiet hade till 2001 ett uppmuntrande "Republik" i partiprogrammet. Trots detta händer inget, och när samordningsminister Pär Nuder nu skriver om författningsförändringar förbiser han helt statschefsämbetet.

Sossarna, vänstern och miljöpartiet med flera (däribland Liberala ungdomsförbundet) har idag krav på monarkins avskaffande i sina parti- och handlingsprogram. Fler moderna partier följer förhoppningsvis deras exempel om de uppmanas.

Vadå euro?

Striden om euron rasar vilt. Och ännu hetare lär det bli under veckorna fram till folkomröstningen den 14 september. Argumenten haglar fram och tillbaka och en hel del verkar tekniskt och svårbegripligt. Liebling har konsulterat några av Sveriges mest kunniga experter som vi hoppas kan ge kortfattade, sansade och insatta förklaringar till några av de vanligaste argumenten.

TEXT RASMUS JONLUND ILLUSTRATIONER JOHANNA EHDE

RÄNTAN

När Riksbanken eller Europeiska Centralbanken, ECB, höjer och sänker räntan är det för att försöka reglera inflationen (stabila priser). Det de använder är styrräntan – vad bankerna får betala för sina kortaste lån – och höjs den påverkar det andra som boräntorna. Ekonomin kyls av.

– På samma sätt betyder en räntesänkning lite mer gas i ekonomin, säger Klas Eklund, chefekonom på SEB.

Inom EMU får Sverige samma styrränta som övriga Euroland. Har vi samma läge i ekonomin spelar det ingen roll, och det har vi haft sedan mitten av 90-talet. Ändras det blir det Sveriges politiker som får försöka stabilisera med skatterna och of-fentliga utgifter. (Då anser vissa att vi behöver samla pengar i beredskap i särskilda buffertfonder.)

INFLATION – DEFLATION

Inflationen verkar vara något väldigt skrämmande för riksbankschefer och finansministrar. En hög inflation betyder att priser stiger och pengarna blir mindre värda.

– Värdet av sparmedel urholkas, företag får svårt att planera, säger Klas Eklund. Deflation är fallande priser och förknippas med lågkonjunktur och arbetslöshet.

Då stiger också skulderna för hushåll och företag och konsumtionen hämmas – man väntar på att priserna ska sjunka ännu mer! Därför undviks både deflation och hög inflation, Riksbanken och ECB siktar bägge mot att priserna ska stiga med cirka två procent om året.

DEVALVERING

”Sverige har gång på gång devalverat sig ur kriser, med euron kommer det inte gå längre”. Bra eller dåligt? Klas Eklund igen:

– Devalvering innebär att värdet på valutan skrivs ned. Det skedde sex gånger på 70- och 80-talen.

Orsaken var att våra löner ökade för snabbt och att inflationen var för hög

Det blir billigare med euron.

framför allt jämfört med Tyskland.

När kronan är svag – billig – blir det lättare att sälja varor till utlandet men också dyrare att köpa varor från andra länder. Priset har varit att vår svenska levnadsstandard i jämförelse med grannländerna sjunkit kraftigt. Sedan 1992 sätter marknaden priset på kronan – den ”flyter”. Men fortsätter sjunka ändå.

– Valutamarknadens prissättning är nyckfull, för många ekonomer är det ytterligare ett skäl för euron.

PRISER

”EMU har lett till högre priser!”

”Nej, en valuta kommer att leda till att priserna sjunker!” Vem har rätt?

– På rätt sätt finns risk att en del handlare försöker avrunda uppåt, det hände i en del länder som bytte till euron 2002, berättar Klas Eklund. Men det ska vägas mot långsiktig prispress.

Är Sverige ett optimalt valutaområde?
Eller är skillnaderna lika stora i Euroland.

Hårdare konkurrens och lättare att jämföra priser från leverantörer i olika länder "borde leda till läge prisnivå i framtiden".

DEMOKRATIN

Är EMU-medlemskapet ett hot mot den svenska demokratin? Makten över penningpolitiken – styrräntan – tas ju över av ECB.

– De demokratiskt valda politikerna i EU låter ECB sätta räntan, på samma sätt som de svenska politikerna gör med Riksbanken. Så det är ingen skillnad, påpekar Klas Eklund. Vad gäller inflytandet blir Sverige en av de mindre staterna i euroområdet, men utanför har vi ju inget inflytande alls...

ASSYMMETRISKA CHOCKER

Nejsidan talar skrämmande om hotet av asymmetriska chocker, när vi inte längre har vår egen styrränta att sätta. Vad det handlar om är att bara en mindre del av ett valutaområde drabbas av svåra ekonomiska problem. Det har drabbat Sverige några gånger, som kriserna för varven och textilindustrin.

– I grunden är det sunt att inte valutan och därmed priset på allt liksom lönerna sjunker, bara för att exempelvis skogsindustrin skulle få problem, säger Johnny Munkhammar, som arbetar med EU-frågor hos Svenskt Näringsliv. Tillfälligt innebär det omställningar – och fram-

åtskridande.

Risken att endast Sverige drabbas av en svår kris är liten, när vi följer de ekonomiska reglerna och numera växt tätt samman med övriga Europa. Skulle det ske finns andra sätt att motverka: trygghetssystemen, en flexibel ekonomi, förändring av skatter och statens och kommunernas utgifter.

OPTIMALT VALUTAOMRÅDE

I samma andetag som de asymmetriska chockerna nämns ofta att Euroland inte är ett "optimalt valutaområde". Vad innebär då det? Ja, att det inom EMU finns stora skillnader i ekonomi och att risken för chocker ökar. Ekonomen Robert Mundell, som fick nobelpriset för sin teori om optimala valutaområden på 1960-talet, menar idag att euroområdet är mer optimalt än Sverige.

– Skillnaderna inom Sverige är väl så stora som inom euroområdet, påpekar Johnny Munkhammar. Gotland är lika fattigt som Portugals landsbygd, Stockholm lika rikt som Paris.

Sverige kanske inte heller är ett så optimalt valutaområde med andra ord. Skillnaden är storleken.

TILLVÄXTEN OCH JOBBEN

Det starkaste ekonomiska argumentet för euron tycks vara att det ökar handeln, höjer tillväxten och ger fler jobb. Hur hänger det ihop? Handeln ökar när man använder samma pengar. Det visar både forskning och utvecklingen i de länder som redan har euron.

– En valuta är som ett telenät – ju fler som använder den, desto bättre, säger Johnny Munkhammar.

Både utländska och svenska företag har sagt att de kommer investera mer i Sverige om det blir ja till euron. Räntan är lägre i Euroland och det blir hårdare konkurrens. Med högre tillväxt skapas resurser för fler jobb – näringslivet ökar produktionen och stat och kommun får in mer skatter.

Hur blir det med demokratin och euron? Hur mycket inflytande förlorar vi om vi väljer utanförskapet?

FÖRETAGEN

De som ska svara för en stor del av nya arbetstillfällen – företagen i den privata sektorn – sägs vara mycket positiva till euron. 70 procent säger ja. Varför? Det finns två grupper, säger Signhild Hansen, vd på och grundare av Svenska Lantchips. Dels de som redan handlar utanför Sveriges gränser, dels de som skulle kunna göra det.

– Enkelheten är det viktigaste. Sedan handlar det också om kostnader. Mindre företag kan inte enkelt "hantera" risken att hantera olika valutor. Tillverkande företag har ofta små marginaler och de kan lätt försvinna om värdet på valutorna ändras mycket.

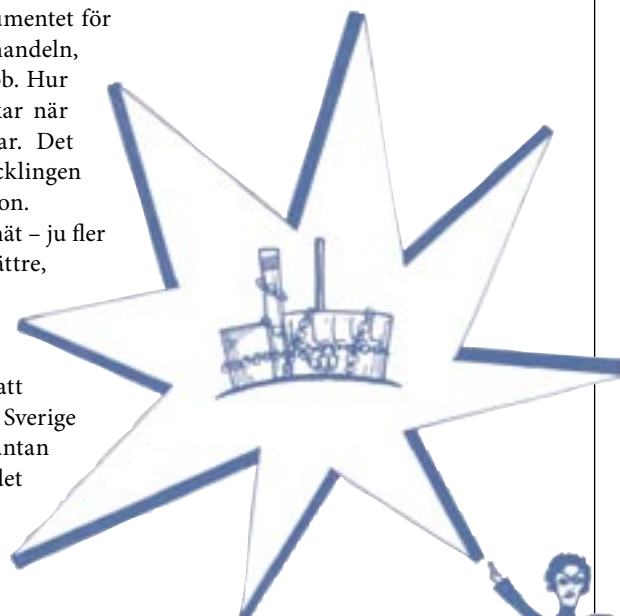
De som inte handlar med utlandet själva är ofta som underleverantörer beroende av exportföretag, som Signhild Hansen tror kommer vilja använda euron oavsett om Sverige blir medlem.

– Och för dem som inte exporterar i dag skulle euron ha stor betydelse för om de börjar. De får lika villkor att konkurrera, poängterar Signhild Hansen.

Småföretagen spelar roll. Om en tredjedel av dem skulle anställa en person blir det totalt över 100 000 nya jobb.

Av företagarna säger 70 procent ja till euron.

Kanske för att de kommer att få det enklare?

Assymetriska chocker pratar nejsidan om. Men när hade vi senast en?

Sioma Zubicky var en ung cirkusartist när nazisterna grep makten i Tyskland. Det judiska ursprunget satte honom på en enkelresa till Auschwitz – men Sioma överlevde. Idag för han sina erfarenheter vidare till den yngre generationen och talar sig varm för ett enat Europa.

TEXT MARIA FLADVAD FOTO DANIELA AUERBACH

FÅNGE 146021

INDIVIDER FÅR VARA sig själva under själva förlossningen. Sedan kommer alla runt dig hela tiden tala om för dig vem du är. Det är ditt val om du vill leva upp till förväntningarna. Som Edward Young en gång sa "vi föds som original men de flesta av oss dör som kopior". Ibland blir dessa förväntningar inte valbara utan du blir påtvingad en sanning.

När Hitler tillträdde i trettioalets Tyskland tvingades flera miljoner människor att bli medvetna om sin samhällstillhörighet.

Den ondska nazisterna bar inom sig talade om för människor att de trodde på fel gud, var födda av fel person eller helt enkelt var avvikande. För vad bryr sig ondska om att dina föräldrar är ateister och att du är en cirkuspojke som är duktig på xylofon?

1943 VAR SIOMA ZUBICKY sjutton år. Vid den tidpunkten i hans liv blev han transporterad till historiens kanske vidrigaste förintelseläger, Auschwitz i Polen. Sioma var en gång den där cirkuspojken som turnerade runt hela Europa under början av trettioalet.

Hans föräldrar kom från Ryssland men själv var han född i Berlin där de också bodde. Efter maktbytet flydde familjen till dåvarande Tjeckoslovakien då det blev farligt för Zubickys att vistas i Tyskland. Enligt raslagarna räknades Sioma och hans familj som judar.

Sioma och hans familj fortsatte sedan till Schweiz vilket visade sig vara något meningslöst. Det neutrala landet som tillsammans med likaledes neutrala Sverige bett Tyskland att markera alla judars pass med ett stort J utvisade dem fortare än kvickt.

Med ingen annan utväg än att fly, tog de sitt pick och pack och kom så småningom till Frankrike. Tanken och drömmen var att resa till USA för att undkomma kriget men Siomas pappa blev inkallad till franska armén och då var resan över.

SIOMAS FAMILJ BLEV upptäckt på grund av att Sioma och hans far börjat

"Tänk om så lite som en valuta kan göra så mycket som att hålla ondska borta och förena människor"

vara aktiva i motståndsrörelsen – en livsfarlig uppgift som inte ens Siomas mamma visste om.

Deras täckmantel spräcktes då mamman i förhör erkände att de var judar. Nu hela sextio år senare reser Sioma runt i både Sverige och Tyskland och berättar sin sida av historien och hur det går när man låter hatat ta över hjärnan.

Han har föreläst allt sedan pensionen och han ser det som sitt kall. Sioma skäms inte för sin historia, han kommer aldrig

att ta bort siffrorna på armen, det av nazisterna intatuerade 146021 är där för att stanna. Det är en sanning han har blivit påtvingad men inget han tänker suddas ut. Han ser det som sin skyldighet att prata om sin tid som arbetsfånge, som en del av historietvecklingen. Sioma har även skrivit om en barnbok om sin uppväxt och tid i Auschwitz, *Med förintelsen i bagaget* som utgavs 1997. På baksidan står "De ungdomar jag träffar avgör hur morgondagen kommer att se ut. Jag hoppas att det jag berättar kan bidra till att de väljer en mänsklig värld, öppen för alla oavsett kön, färg och religion."

SIOMA BERÄTTAR ATT han inte kommer att skriva några fler böcker, han skrattar till vid frågan och hänvisar till sin ålder. 1947 kom Sioma Zubicky till Sverige. Här har han arbetat med lite olika saker bland annat som journalist.

Nu är Sioma 77 år och bor i en förort till Stockholm. Hans stora dröm är världsfred, en enad värld utan landsgränser. För honom handlar det inte om utan när vi når dit.

– Jag tycker det är viktigt att framhäva att länderna som är med i EU inte krigat med varandra efter unionens bildning, säger Sioma som är övertygad att unionen är den rätta vägen. Han ser det som en självklarhet att rösta ja den fjortonde september.

– Ska man vara med i EU bör man ta steget hela vägen ut och vara med i euron. Tänk om så lite som en valuta kan göra så mycket som att hålla ondska borta och förena människor, då har vi kommit en bra bit på väg, ett steg närmare världsfreden.

Så även om du är påprackad din sanning så finns det i slutänden nästan alltid ett val.

UT I EURA

Om svenskarna röstar ja till euron kan vi inför övergången ta en hel del hjälp av de erfarenheter man redan gjort i tolv EU-länder. Vad tycker egentligen européerna om den nya valutan? Liebling har gett sig ut i Euroland för att kolla läget med ungdomar i bland annat Italien, Finland och Österrike.

TEXT HANNA LAGER

STEIN RAMSTAD, HOF SÖY, NORGE

■ Vad tycker du om Norges val att stå utanför både EU och EMU?

– Norge måste absolut gå med i EU och euron. Det är en demokratifråga. Vi måste vara med och påverka och inte bara följa de beslut som fattas. I Norge idag har vi något som vi kallar en faxdemokrati, vilket betyder att vi får ett fax om alla beslut som fattas i Bryssel och som vi måste följa om vi inte vill sabba EES-avtalet.

■ Vad tror du att Norge har att vinna på att gå med?

– Med euron tror jag att vi får fler jobb till Norge och vi kommer att förbättra vår handel. Idag är vi en bananrepublik som exporterar råvaror och arbetstillfällena att förädla dessa skapas i Danmark.

PIETRO PAGANI, ROM, ITALIEN

■ Hur fungerar euron i Italien?

– Bra! Ett problem har dock varit att många priser har stigit, fast alla beror ju inte på euron. Levnads-kostnaderna har ökat och då är det rimligt att även priserna ökar. Sedan hade vi inte dubbel prismärkning mer än tre månader, vilket var en miss.

■ Vad tycker folk om den nya valutan?

– I allmänhet gillar de euron. Det är fortfarande lite förvirrande, men ändå enklare att hantera för oss. Det var ju lite komplicerat att gå till affären med några miljoner lire i plånboken.

ROLAND

MIA LATVALA, EKENÄS, FINLAND

■ Hur har införandet av euron fungerat i Finland?

– Det har fungerat bra. Jag har inte hört att det har varit några problem.

■ Vad tycker finländarna om euron?

– Jag tror att vi finländare tänker lite annorlunda än svenskar. För oss är euron ett självklart inslag i vardagen nu. För oss är det viktigare att vi har en gemensam ekonomi som sträcker sig över gränserna, så vi funderar mindre på vilka mynt det är vi använder.

RADOSLAVA SUCHA, FREIBURG, TYSKLAND/PRAG, TJECKIEN

■ Hur fungerade övergången till euron i Tyskland?

– Jag tycker att det fungerade bra. Jag har inte funderat så mycket på det, men det var inga stora problem. Det förekom en del prishöjningar på ett par pfennig som folk klagade på, men det var inget som störde mig.

■ Vad är det viktigaste för dig med euron?

– Eftersom jag bor i Prag och kommer från Slovakien är det viktigaste för mig med euron är att Tjeckien och Slovakien snart kommer med. Många tror att det kommer att bromsa näringslivet, men jag tror att vi måste vara långsiktiga och se till vad EU och euron har att ge Tjeckien och Slovakien på sikt.

JULIA JENNEWIEIN, WIEN, ÖSTERRIKE

■ Hur gick omställningen till euron i Österrike?

– Det var jobbigt i början, men sedan har det inte varit några problem. Man lär sig fort, även om kursen till schillingen är lite svår. Nu för tiden räknar jag bara om ifall jag köper något som jag inte brukar köpa, som en tv eller en tvättmaskin.

■ Hur mottogs den nya valutan?

– Folk i Österrike var mycket skeptiska till euron till en början. Jag antar att vi är lite negativt inställda till förändringar. Nu verkar dock människor ha vant sig och det fungerar bra. Det har inte blivit så mycket dyrare eftersom vi hade en telefonlinje att ringa till och klaga så fort vi stötte på en prishöjning.

ERNST TYCKER ATT gränser ÄR LÖJLIGA

Under en period såg du honom överallt i tingeltangel-TV. Konstnären, professorn och författaren Ernst Billgrens projekt var att ta reda på hur känd han kunde bli. Nu har den levande installationen lånat sitt namn och sin konstnärliga begåvning till eurokampanjen. Med en på samma gång svensk och mycket osvensk approach säger han ja till de nya pengarna. Eller snarare – varför inte?

TEXT EVA-MARIE BYBERG FOTO DANIELA AUERBACH

STOCKHOLM NÄSTAN kokar denna varma dag i juli, men i Ernst Billgrens kombinerade kontor och ateljé är det svalt. Rummet är fyllt av unika föremål. Alla stolar finns i en stor och en liten variant, i hallen står mängder av skulpturer av vad som verkar vara en ekorre.

Jag blir erbjuden en rundtur och följer med en trappa ner.

I det stora, vitmålade rummet står tavlor – mängder av dem. Det är här Ernst målar konstverken som går under klubban för avsevärda summor. I en radiointervju dagen innan jag träffar honom hörde jag honom säga att "hans konst nästan blivit för dyr för honom själv att köpa". Vi återvänder en trappa upp. På bordet ligger ett exemplar av Ernsts kommande bok.

ATT DET ÄR EN kreativ mans tillhåll jag hamnat i råder det inga tvivel om. Ernst sätter sig bakom det stora skrivbordet, jag väljer pallen mitt emot och undrar hur han egentligen hamnade här.

Ernst berättar att han inte riktigt vet var han är född, men växte upp gjorde han i Stockholm – söderförort. Efter grundskolan valde han att gå estetisk linje på gymnasiet.

"Jag är redan politiker, men jag kan tycka att det är lite svårt med ideologi nuförtiden."

På frågan om han alltid velat bli konstnär svarar han att han alltid varit det.

– Men när jag var liten visste jag ju inte att det fanns ett yrke som hette konstnär.

Efter studentexamen liftade Ernst runt i Europa.

I Spanien hjälpte han en kille som flytt från armén och blev utslängd av Franco-regimen. Han fick ett brev från UD där de skrev att han gjorde bäst i att hålla sig därifrån, vilket han också gjorde.

Trots att han har sett mycket är favoritplatsen fortfarande Sverige och det var också hit han återvände för att börja på konstskola. När han var färdig med det började han på en konstskola till och därefter ytterligare en. När han kände sig färdig med att studera på konstskola blev han lärare – på konstskola. Det var inte

förrän han blivit professor som han lämnade skolans värld.

– Jag började skolan när jag var sju och slutade när jag var 38, berättar han.

Vad är det då som driver Ernst i hans konst?

– Egentligen var det bara så att jag var bedrövligt dålig på allting annat, fotboll och sådant. Konsten var mitt sätt att hävda mig, säger han.

För Ernst handlar konsten om att skapa sig en behaglig tillvaro, men visst finns den där önskan om att rädda världen även hos honom. Han har dock aldrig funderat på att bli "riktig" politiker.

– Jag är redan politiker, men jag kan tycka att det är lite svårt med ideologi nuförtiden. För hundra år sedan hade man en väldigt stationär verklighet, den såg likadan ut från år till år. Då kunde man ha en ideologi och driva den. Nu förändras verkligheten från dag till dag. Gårdagens lösningar är morgondagens problem och tvärtom.

ERNST SÄGER SIG dock vara intresserad av politik, men tycker att det måste hittas en struktur där partierna är flexibla att fånga upp dagens lösning och inte försöka applicera gårdagens.

– Partier är så stora apparater. Det ska

ERNST BRUKAR SPELA TENNIS MED EDBERG OCH GRABBARNA

Namn: Ernst Vilhelm Billgren

Bor: Östermalm, Stockholm

Ålder: 44

Åter: Thailandskt

Dricker: Vatten

Lyssnar på: Kompisar till mig har ett fantastiskt band som heter Oslo. De spelar högt och snabbt.

Läser: Jag kan ju inte säga att jag korrläser min egen bok. Den här håller jag på

med. (Ernst pekar på en bok av Goethe som ligger på skrivbordet)

Laster: Tennis, jag spelar med Edberg och grabbarna ibland.

Motto: Varför inte?

► beslutas på stämmor och lokalavdelningar och när det kommer ut i andra änden är problemet redan förändrat. säger Ernst.

Han tycker att mycket av politiken har med hans område, estetik, att göra.

– En ung arg kille från förorten läser inte igenom alla partiprogram innan han bestämmer sig för att bli skinhead, han väljer det för att det ser ballt ut.

SÅ EN DAG SPRANG då Ernst på några människor från ja till euron-kampanjen på en middag och blev involverad. Det som fick honom att engagera sig var en önskan om att bredda debatten.

– Det finns ofta ja och så finns det nej. Debatten blir så låst då. Det är som att man tar ett gäng Hammarbyfans och ett gäng AIK-fans och så ska de diskutera vilket lag som är bäst.

Ernst ville föra in något mildare, som inte slår folk i huvudet för att de inte fattar.

Att han själv tagit ställning för euron

grundar sig mycket i att han tycker att gränser är så löjliga. Enligt honom uppkommer gränserna av historiska slumpmässigheter och har ingenting med språk eller kultur att göra.

– Det finns ingen logik i att de som bor i Oslo och jobbar i Köpenhamn ska ha två olika valutor medan de som bor i Murmjak i norr och Smygehuk i söder ska ha samma. De har ju aldrig med varandra att göra.

Ernst tycker inte att det finns någonting som säger att man inte ska ha flera valutor, men att följa nationsgränserna tycker han är konstigt.

– Kanske Hells Angels skulle behöva ha en egen valuta, säger han.

Ernst tycker att hans mjuka nja till euron kompletterar jakampanjen på ett bra sätt.

De flesta väljarna befinner sig mellan ja och nej, men Ernst tycker att båda kampanjerna riktar in sig på dem som redan bestämt sig.

– En undersökning visade att 80 procent av svenska folket stöder min kampanj och är bara jasidean lite smarta, vilket de har varit genom att samarbeta med mig, kan de vinna över många.

MEN ÄR DÅ INTE Ernsts kampanj en kritik mot jasidean? Han själv ser det inte så, utan snarare som att han kompletterar den på ett bra sätt. Problemet han tycker att jasidean har illustrerar han med en berättelse.

– Det är en man som har tappat nycklarna och så ber han folk hjälpa honom leta. Det är mitt i natten och de letar under en gatlykta. Till slut frågar någon var han tappade nycklarna och så svarar han att han tappat dem inne i skogen. En annan frågar då varför de letar under gatlyktan och mannen svarar ”men här är det ju ljust”.

En idé med Ernsts kampanj är att ge sig in i den där skogen där det är mörkt och osäkerheten finns.

Men i skogen finns också nyckeln, i det

här fallet möjligheten att vinna över de tvekande till sin sida. Ernst tycker att ja-sidan måste hitta ett sätt att kommunicera med de osäkra.

Vilket är då Ernsts främsta argument för att rösta ja till euron?

– Alla ekonomiska argument tycker jag man kan stryka. Hittar vi gas i Siljansringen kommer vi att bli jätterika oavsett vilken valuta vi har, säger han.

FÖR ERNST ÄR EURON ett mynt, en fråga om ska behöva växla när man åker utomlands eller inte. Han tycker att det borde föras fram mer i debatten, eftersom de andra argumenten, enligt honom, mest är kringsnack och gissningar.

Ernst säger att hans jobb handlar mycket om att ge sig ut i det okända och våga prova nya saker även om man inte är förtrogen med dem.

– Även om det hade varit sämre med euron hade jag tyckt att vi ska ha det. Det är väl alltid roligt med förändring?

Ernst Billgren om...

...baksidan på de svenska euromynten

Jag har alltid gillat tre kronor. Kungen? Han är väl ganska snygg, men kronorna är bättre.

...resultatet i folkomröstningen

Det blir nog ett ja ändå, men det är synd att det inte finns ett nja-alternativ.

...Sverige i Europa

Jag känner inte dem, men de gör väl så gott de kan.

...Nejsidan

De bygger någonstans på rädsla för det okända och är väldigt defensiva. Men de tuggar väl på.

...Folkpartiet

Trevligt. Min granne i Göteborg var folkpartist och hon verkade vettig. De

blandar medkännande med någon form av realism.

...Lars Leijonborg

Jättetrevlig kille. Vi firade nyår ihop en gång.

...Europa

Sådana konstruktioner finns ju inte i verkligheten. Det var ju inte som att när jorden skapades var det en gräns runt Europa.

Nyårs-kompis till Ernst.

Vad betyder knapparna?

VARFÖR INTE?

Det är så jag känner. Varför inte liksom? Det blir ju samma resultat som ett ja, men det är en helt annan ingång. Vi kan väl prova det här med euro.

HAMMAREN OCH SKÄRAN

Hellre euro än det liksom. Jag ville göra en med ett hakkors, men det var tydligen inte bra. De ville väl inte att folk skulle gå omkring med det på sig. Annars är ju Hitler ett väldigt populärt slagträ och det är väl gulligt.

500% RÄNTA

500 % ränta är ju en situation man vill undvika. Det fina med den här knappen är att både ja- och nejsidan använder den för de tror båda att det är den andres fel.

JAG LUTAR ÅT JA

Den betyder att jag verkar ha en hel del vettiga argument, så jag lutar åt ett ja men har ändå ett intresse av att föra en dialog om saken.

Ett bättre EUROPA

Liebling diggar Europatanken och förklarar här varför. Men även om mycket är bra med det europeiska samarbetet återstår en hel del förbättringar. Vi listar tio konkreta reformförslag som kan göra EU mer demokratiskt, öppet och effektivt.

TEXT AARON ISRAELSON

EUROPA. VÅR kontinent har genom historien härjats av krig, förtryck och fattigdom. Något ljushuvud i den styrande klassen fick en gång i tiden för sig att dra lite gränser över kontinenten och vips så uppstod nationalstaten. Nu kunde kungar och aristokrater i lugn och ro fortsätta busa sina undersåtar på de andra krigsherrarnas kanonmat och den kung som hade flest knektar och fetast kanoner kunde rita om gränsen och lägga ännu ett stycke jord till samlingen.

EFTER ANDRA världskriget hade inte bara Europas folk tröttnat på eländet utan också ledarna för de nya demokratierna i den västra delen av kontinenten insåg att Europas vansinniga historia måste få ett slut. I spåren av de många miljoner offren för nazismens terror skulle folken i vår del av världen börja lägga ett nytt pussel. Det europeiska samarbetet började med Kol- och stålunionen, fick en fastare form med Romfördraget och fördjupades steg för steg under nästan ett halvt sekel.

Idag står Europeiska Unionen inför nya utmaningar och ett ännu mer fördjupat och utvidgat samarbete. De gamla diktaturerna i Öst- och Centraleuropa är på väg in och sen något år tillbaka kan man använda samma europeiska pengar i tolv länder.

EUROPAS POLITIKER har äntligen lärt sig att sätta sig vid ett förhandlingsbord och diskutera, kompromissa och samarbeta istället för att starta krig. De gamla ärkefienderna Tyskland och Frankrike är numera bästa kompisar, länder som Grekland, Spanien och Portugal som för två decennier sedan var fascistiska militärdiktaturer har tack vare EU demokratiserats och gamla inbördes konflikter har stabiliserats. Nu är också de länder som under ett halvt

”Makten ska ligga så nära folket som möjligt. Därför måste EU få en konstitution.”

sekel förtryckts under kommunismen på väg in i unionen. Men även i reda pengar har EU varit en framgångssaga. 1986 lade EU-kommissionen i och med Enhetsakten fram ett program för hur en inre marknad skulle förverkligas. 1993 var frihandeln inom EU ett fullbordat faktum. Enligt EU-kommissionen har 2,5 miljoner arbetstillfällen skapats de senaste tio åren tack vare den inre marknaden. Västståndet har ökat med 877 miljarder euro för hela EU. Detta innebär 50 000 kronor för ett genomsnittligt europeiskt hushåll.

På många sätt är alltså EU fina fisken, men även solen har sina fläckar. Offentligheten och insynen måste bli större, maktfördelningen tydligare och mer demokratisk, tullarna mot omvärlden avskaffas och jordbrukspolitiken skrotas. Liebling redovisar här tio steg till ett mer demokratiskt, effektivt och öppet Europa.

10 förslag för ett bättre europa

1: DEMOKRATI

När Göran Persson, Jaques Chirac, Tony Blair och de stora grabbarna träffas och fattar beslut är allting hemligt och enväldigt.

Makten ska ligga så nära folket som möjligt. Därför måste EU få en konstitution som reglerar vilka beslut som ska fattas på EU-nivå, vilka som ska fattas på nationell nivå och vilka som ska fattas på

lokal/regional nivå. Denna typ av maktindelning kallas federalism. Europeiska rådet och ministerrådet ska på sikt avskaffas och det folkvalda EU-parlamentet stärkas. En andra kammare i parlamentet ska ersätta rådet och representera de enskilda medlemsländerna. Kommissionen bör bli EU:s regering och väljas av parlamentet. En folkvald EU-president ska företräda unionen gentemot omvärlden och representera Europas folk.

2: ÖPPENHET OCH INSYN

Den finlandssvenske 1700-talsliberalen Anders Chydenius gav Sverige världens första offentlighetsprincip. De senaste åtta åren har Sverige tillsammans med Finland framgångsrikt arbetat för större öppenhet inom EU. Parlamentet jobbar idag med total insyn och mycket av EU-kommissionens arbete är också offentligt. Men fortfarande återstår många sorgebarn. Europeiska Centralbankens (ECB) protokoll är idag hemliga i 30 år. Här skulle Sverige och Storbritannien kunna lämna viktiga bidrag om de båda länderna, med sin tradition av penningpolitisk öppenhet, ansluter sig till euron.

3: FRIHANDEL

EU har hajat att fri handel inom unionen leder till såväl fred som välbefinnande. Men fortfarande håller man sig med höga tullmurar mot omvärlden. Tredje världens bönder och textilarbetare kan inte sälja sina varor i den rika världen på grund av bland annat EU:s handelshinder. På sikt måste världshandeln vara helt fri.

4: CAP

Den europeiska jordbrukspolitiken CAP (Common Agricultural Policy) är ett planekonomiskt missfoster. Bidragen till franska vinodlare, italienska olivlundar och grekiska tobaksplantager slukar ungefär 60 procent av EU:s budget. Pengarna

När Romfördraget undertecknades i Rom 1957 var det uteslutande kostymklädda män som fick plats runt bordet. Idag har i alla fall ett par kvinnor tagit toppositioner i den europeiska politiken, men fortfarande lämnar jämställdheten inom unionen en hel del att önska.

räcker till att skicka EU:s samtliga kossor på en jorden runt-flygning i första klass. Det skapar ett ineffektivt jordbruk, snedvrider konkurrensen och lägger ytterligare en börda på utvecklingsländernas bönder som inte har en suck i konkurrensen med de europeiska skattebetalarnas pengar.

5: MER MAJORITET

För att ändra på fördragstexterna inom EU krävs idag på många områden enhällighet. Till exempel för att ändra reglerna i EMU:s stabilitetspakt, som syftar till att hålla ordning och reda i medlemsländernas finanser. För ett mer effektivt beslutfattande tycker vi att det räcker med kvalificerad majoritet (det vill säga att två tredjedelar av medlemsländerna är överens).

6: AKTIV UTRIKESPOLITIK

Om inte amerikanska intressen ska dominera världspolitiken måste också EU ha politisk och militär kapacitet att lösa konflikter och ingripa vid humanitära katastrofer. Biståndspolitiken måste bli mer omfattande och inriktad på demokratisering, utbildning, sjukvård och fat-

tigdomsbekämpning. Medlemsländerna måste bli bättre på att hålla en gemensam linje och EU måste få resurser att driva en aktiv utrikespolitik.

7: REGIONALPOLITIK

Kramfors kommun fick åtta miljoner av EU för att bygga en bowlinghall. De så kallade strukturfonderna och EU:s regionalpolitik måste avskaffas och ersättas med en kraftig tillväxtpolitik för glesbygd och fattigare regioner.

8: KULTURUTBYTE

Varje sommar ägnar sig ungdomar från hela Europa åt att vårda gravplatser från första världskriget i gränstrakterna mellan Frankrike och Tyskland. På så sätt får de en direkt kontakt med Europas mörka historia men de skapar också starka band och kontakter mellan varandra. EU borde satsa mer på att förena Europas unga generation i utbytesprogram, sommarläger och utbildningar.

9: EN OFFENTLIG ARENA

En europeisk demokrati kräver en gemen-

sam offentlig arena där idéer, åsikter och politiska förslag kan diskuteras, formas och utvecklas. Utan en gemensam plats för debatt blir det svårt att ha en gemensam demokratisk struktur. EU borde därför skapa förutsättningar för ett brett landskap av tidningar, TV-stationer och internetportaler där medborgarna kan lära sig mer, utbyta åsikter och bilda opinion.

10: MIGRATION

Inom EU råder fri rörlighet för människor. Men Schengensamarbetet som ska göra Europa passfritt inkluderar även förföljelser och trakasserier av dem som sticker ut från den ariska, europeiska mallen. De mörkhyade, svartmuskiga muslimerna eller afrikanerna och andra med invandrarbakgrund kontrolleras jämt och ständigt. EU:s yttre gränser försöker man sluta hermetiskt med följden att tusentals flyktingar drunknar utanför Europas kuster och miljoner tvingas gå under jorden för att inte utvisas. Fri rörlighet måste gälla alla, inte bara EU-medborgarna. Gränslösheten måste gälla hela världen, inte bara den rika.

DOKUMENT: NEJSIDAN Ni har sett de "Löfbergs lila"-färgade knapparna och tygkassarna. Ni har lyssnat på Sören Wibe, Maud Olofsson och Jonas Sjöstedt. Ni har hört parallellerna till Hitler, varningarna och domedagsprofetierna. Kort sagt ni har mött nejsidan, eller? Liebling har tagit tempen på dom som säger nej.

TEXT CAROLINE LUNDSTRÖM

Agendan heter utanförskap

FOLKOMRÖSTNINGEN den 14 september kommer vara en kamp mellan det euroglada etablissemangen och det EMU-hatande folket, i alla fall om nejsidan får bestämma. Jasidans problem är att just nejsidan har fått bestämma och med sitt underifrånperspektiv, sina knutna nävar och rynkade pannor har framställt sig som folkets kämpar.

Men vad består nejsidan av? Förutom centerledaren Maud Olofsson, vänsterns Jonas Sjöstedt och den socialdemokratiska nationalekonomen Sören Wibe? En hel del märkliga personer och organisationer visar det sig, ganska många med argument och synsätt som antagligen är ganska främmande för centern, sossarna och väljarna.

NEJSIDAN HAR ALLTSÅ en del problem med bångstyriga nejsägare som riskerar att snarare stjälpa än hjälpa dem. Sverigedemokraternas kampanj heter "Rädda Kronan". Här finns ingen rädsla för den europeiska superstaten, hemligstämplade protokoll och asymmetriska chocker. Man vill bevara kronan för dess svenskhet. Sverigedemokraterna har utsett sig själva till några slags ädla riddare "i kronans tjänst".

Den vänstra sidans extremister gapar också högt och kanske inte alltid till Centernej och borgerliga Medborgare mot EMU:s förtjusning. KPML(r) kan knappast anklagas för att ha en dold agenda. Ett EU-utträde är en självklar fortsättning på ett nej till euron.

Någon enighet kring vad ett nej kommer att betyda existerar inte på nejsidan.

– Om vi får ett nej i folkomröstningen och ett nej i en följande omröstning kom-

mer vi arbeta för en fördragsförändring så att vi får ett undantag från Maasterichfördraget liknande det som Danmark eller Storbritannien har, säger Sören Wibe. Ett utträde ur EU är dock inte aktuellt.

– Nej, nej, nej, säger Wibe upprört.

Både miljöpartiet och vänsterpartiet vill dock på sikt lämna både EMU och EU.

Kristdemokraternas "Nej till EMU"-nätverk heter KALE. På hemsidan kan man bland annat läsa om problematiken med euromyntens "Om Sverige går med

"Någon enighet kring vad ett nej kommer att betyda existerar inte på nejsidan."

i euroland så kommer mynten att fördubblas" skriver KALE:s ordförande Leif Danielsson förargat och fortsätter "Vid ett eventuellt eurointräde gäller det att skaffa ny stor plånbok med rejält myntfack och byxor med stora fickor och stark livrem så att inte byxorna ramlar ner."

APRILS SISTA DAGAR var en spännande tid för EMU-kritiker; då beslutades vilka organisationers konton som skulle komma att fyllas med statliga cash för att sprida nejpropaganda. Man förstår att "Föreningen för fördelning av medel på nej-sidan i folkomröstningen om EMU den 14 september 2003" måste ha haft ett tufft jobb. Det var kanske inte jättekomplicerat att neka Östgötakonstnärer mot EMU eller Strandskyddspartiet likvida medel för att få folk att säga nej till det tredje steget i den europeiska ekonomiska monetära

unionen. Men de mer aggressiva nejsägarna i Sverigedemokraterna och KPML(r) accepterade inte sitt avslag. Sverigedemokraterna hotade med rättslig påföljd och KPML(r)s propagandaorgan Proletären skildrade i flera artiklar hur "ett kottteri av partister och självutnämnda EMU-kritiker" gav "miljoner till sig själva".

– Vi är naturligtvis negativa till fördelningen. Men vi väntade ju oss egentligen ingenting, det var ju så uppenbart att vi inte skulle få några pengar säger Torbjörn Björkman på tidningen Proletären.

– Det är ju sossarna som har sparkat ut oss. Men Björkman bedömer inte situationen helt hopplös för KPML(r)s del.

– Vi är bra på att få ihop pengar, vi är inte strandsatta, men det är klart att med mer pengar kunde vi ju gjort mer saker.

KRITIKEN VÄXTE sig stark även från Folkrörelsen mot EMU som är Folkrörelsen mot EU:s kampanjorganisation; deras bidrag var förhållandevis litet och miss-tankar väcktes om att de politiska partierna ville styra nejsidans kampanj med liten eller ingen inblandning av extrema organisationer och partier som inte gillar invandring, kapitalism eller EU-medlemskap.

– Vi hade ju gärna sett att det bildades en statlig kommitté som fördelade pengarna istället för det här nätverket som fanns (Föreningen för fördelning av medel på nejsidan i folkomröstningen om EMU den 14 september 2003, reds. anm), säger Folkrörelsen nej till EU:s ordförande Ingela Mårtensson.

– Sedan fanns det riksdagsbeslut på att partierna inte ska ha någon del av de 48 miljoner som delades ut, men det blev så i alla fall.

Flera av de personer som Liebling talar

I de blindas rike ser man inte skogen för alla träd. Ett synintryck av dom som säger nej.

med får något kallt i rösten när Ulf Ekberg kommer på tal. Ekberg är socialdemokraten som har sparkats ut från flera EU-kritiska organisationer men som ändå har uppdrag i nätverk och föreningar som sammanlagt får 7,8 miljoner i bidrag inför omröstningen. Fram till 1997 satt Ekberg med i Folkomröstningen mot EU:s styrelse. Efter konflikter inom organisationen hoppade han av och bildade "Folkkampanjen Sverige ut ur EU"; en organisation som knappt verkar existera men som trots det har fått 2,4 miljoner kronor att bedriva kampanj för. Inte ens organisationens hemsida existerar.

– Det hela var mycket märkligt. De skulle göra en ringkampanj som skulle byggas på frivilliga insatser. Vi var ju emot hela kampanjen, hur ska man kunna bygga en ringkampanj på frivilliga insatser när man inte har några medlemmar? säger Ingela Mårtensson från Folkrorelsen nej till EU angående Ekbergs planer på att syssla med telemarketing. Ekberg var både kassör och sekreterare i den grupp som beslutade om bidragen till bland annat Folkrorelsen Nej till EMU, en organisation som han alltså har lämnat på grund av konflikter. Ekberg vägrade dessutom betala ut pengarna till Folkrorelsen nej till EU om de inte lämnade ifrån sig rätten till sin hemsidaadress.

NÄR JASIDAN VERKAR vara ett enda mysigt kollektiv som tillsammans med LO har enats kring ett större budgetöverskott vid ett ja har nejsidan hittills mest liknat ett kommunistiskt parti i sina inre strider som senare lett till avhopp och bildandet av utbrytargrupper. Det råder också osäkerhet angående Ulf Ekbergs många poster inom olika nejorganisationer. Men den största osäkerheten gäller kanske frågan om vad ett nej innebär. Ett nej till EMU:s tredje steg, ett nej till hela EMU eller kanske ett utträde ur EU?

Men så länge Olofsson, Wibe och Sjöstedt lyckas tysta KPML(r) och Sverigedemokraterna har nejsidan alla chanser att fortsätta vara den där stackars fattiga sidan som ska rädda folket från EMU. Att upplysa människor om att vi faktiskt redan är med i EMU-samarbetet och enbart röstar om det tredje och sista steget i valutaunionen bör de kanske inte göra, det låter ju inte riktigt lika skrämmande då.

Ska jasidan lyckas med samma bedrift som nejsidan; att ständigt upprepa vem som står bakom motståndarnas kampanj, måste man flytta fokus från Göran Perssons tystande av EMU-kritiker och istället granska nejsidans försök att hyscha sina "egna" extremister. Valrorelsen kan bli hur smutsig som helst.

Organisationer som säger nej

SVERIGEDEMOKRATERNA

Främlingsfientligt parti. Samlade 1,4 % av rösterna i förra årets riksdagsval. Sd:s kampanj heter "Försvara kronan". www.kronan.info

KALE, KRISTDEMOKRATER FÖR EN ALTERNATIV EUROPAPOLITIK

Kristdemokraternas "nej till emu"-nätverk, anser att EU-anpassningen och den ökande överstatligheten på flera punkter står i strid med kristdemokratiska värderingar. www.kale.se

SOCIALDEMOKRATER MOT EMU

Leds bland annat av riksdagsledamoten Sören Vibe och Ninel Jansson ordförande i handelsanställdas förbund. Anser att man bör "lyssna på rörelsen". www.socialdemokratermotemu.nu

MEDBORGARE MOT EMU

Borgerligt nätverk som säger sig stödjas av "människor ur alla samhällsgrupper som tagit ställning mot eller vill vänta med ett svenskt medlemskap i EMU". www.mmemo.org

KPML(R) OCH RKU

Kommunistiska partiet Marxist-Leninsterna (revolutionärerna) och dess ungdomsförbund Radikal Kommunistisk Ungdom är motståndare till EMU. www.kpmlr.o.se

NEJ TILL EMU

Kampanjorganisation för "Nej till EU" som bildades 1991 för att motverka ett svenskt medlemskap i EU. Ger ut tidningen *Kritiska eufakta* och ansåg sig orättvist behandlade när nejsidans kampanjpengar delades ut. www.nejtillemu.se

Nej-pengarna

Nejsidan blev tilldelade 48 miljoner. Dessa skulle gå till EMU-kritiska organisationer, inte till partier som fick del av andra pengar. Pengarna blev uppdelade i tre potter. 21 miljoner gick till Samverkan mot EMU, som består av fem borgerliga och socialdemokratiska organisationer. 21 miljoner gick till Nej till EMU, ett nätverk som består av elva organisationer, bland annat miljöpartiet och vänsterpartiet. Resterande 6 miljoner gick till en pott där EMU-kritiska organisationer kunde ansöka om bidrag. Trots att de 48 miljoner kronorna inte skulle gå till riksdagspartierna hamnade sammanlagt 8,5 miljoner direkt på konton tillhörande Centerpartiet, Miljöpartiet, Vänsterpartiet och deras ungdomsförbund.

KÄLLA: DN, EU-INFORMATION

Birgitta vs. Zaida

Ja eller nej till euron? Debattörerna är många, argumenten är fler. Vem är det som har rätt egentligen? Liebling har låtit den folkpartistiska riksdagsledamoten Birgitta Ohlsson drabba samman med Grön Ungdoms språkrör Zaida Catalán i en duell om välfärd, priser och utanförskap.

TEXT EVA-MARIE BYBERG FOTO ANTONIA REPKA

BIRGITTA OHLSSON (FP)

ZAIDA CATALÁN (MP)

Vad innebär euron för välfärden?

För att Sverige ska kunna ha en bra fungerande offentlig sektor måste vi också ha ett friskt näringsliv. Ett nej till euron blir därför också ett dyrt utanförskap för välfärden.

EMU gäller inte bara euron utan är ett helt system för penning- och valutapolitik. Redan nu har (s) och borgarna kommit överens om neddragningar av den offentliga sektorn.

Är EMU odemokratiskt?

Vi ger upp vissa delar av vår självständighet, men ges å andra sidan ett redskap att kunna påverka på allvar genom att vara med.

Redan på det sätt som riksbanken är organiserad idag så har besluten flyttats utom demokratisk kontroll.

Hur påverkar euron kvinnorna?

För mig som kvinna och feminist vill jag ha samma möjligheter att kunna göra karriär som män. Detta förutsätter fungerande dagis och skola. Med euron och därmed bättre fungerande företag blir det mer pengar att betala omsorgen.

Egentligen inte så mycket. Kortsiktigt, så länge samhället är uppdelat i kvinno- och mansyrken, så missgynnas kvinnor. Men förutsatt att vi når fullständig jämställdhet inom tio år: Inte alls.

Vad händer med Sveriges röst i Europa om vi röstar nej?

Jag vill göra EU mer demokratiskt och öppet. Om vi ska vara med och påverka måste vi få sitta med vid förhandlingsbordet där besluten tas.

Om vi vill påverka EU och EMU att bli mer demokratiskt så finns det inget effektivare än att protestera och kritisera, exempelvis genom att rösta nej.

Hur påverkar euron företagen?

7 av 10 företagare säger ja till euron. 50 procent av exporten går till Europa. För konkurrens på lika villkor och enklare handel är euron nödvändig.

Inte mycket. Det finns inget bevisbart samband mellan storleken på valutaområde och tillståndet i ekonomin.

Hur kommer vi att märka av ett nej till euron?

Vi blir alltmer isolerade både ekonomiskt och politiskt om vi står utanför. Land efter land i vår omgivning säger ja. Snart är det bara Sverige och Ryssland kvar.

Inte så mycket. Att tacka nej till ett dåligt projekt ger ju mindre märkbara förändringar än att tacka ja till ett dåligt projekt.

Vore det bättre att "vänta och se"?

Det finns inget "vänta och se". 12 av 15 länder och 300 miljoner människor har euron.

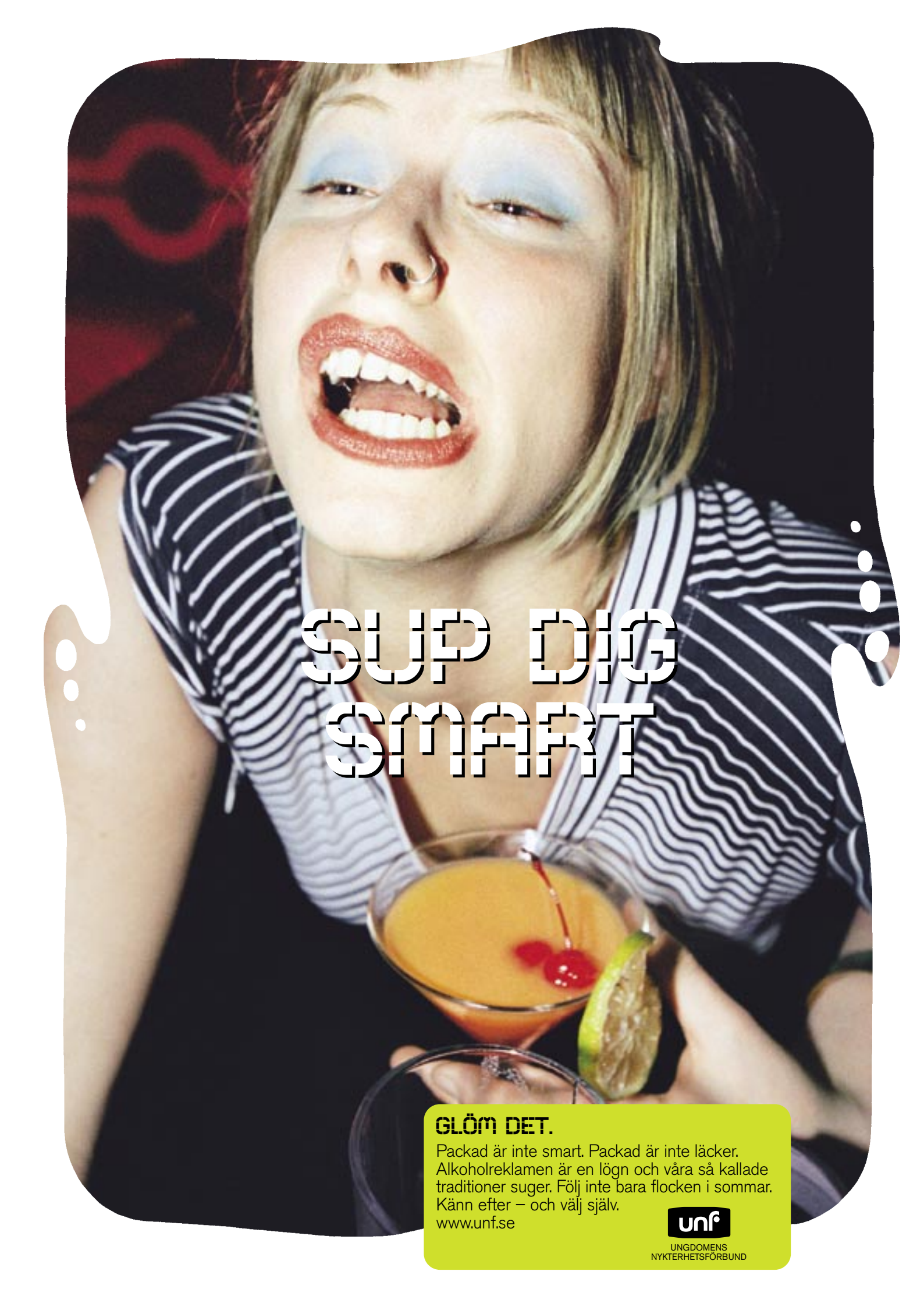
EMU är i grunden feltänkt. Det är högst osäkert om EU någonsin blir ett så homogent ekonomiskt område att EMU är en riktigt bra idé.

Hur ser du på framtidens Europa?

Som en federation där vi har rivit murarna mot resten av världen. Ett medborgarnas Europa.

Jag har väldigt förhoppningar på Europas utveckling. Den säkraste vägen till fred är ett Europa med självstyrande, stabila, demokratiska stater och en stabil ekonomi.

SUP DIG SMART

GLÖM DET.

Packad är inte smart. Packad är inte läcker. Alkoholreklamen är en lögn och våra så kallade traditioner suger. Följ inte bara flocken i sommar. Känn efter – och välj själv.
www.unf.se

unf

UNGDOMENS
NYKTERHETSFÖRBUND

Visste Du att...

... 1 kg ved ger 1 kWh el, kväve- och cancerogena rökgasutsläpp och tungmetaller i askan.

... 1 kg kol ger 3 kWh el, koldioxid-, kväve-, svavel- och cancerogena rökgasutsläpp och tungmetaller i askan.

... 1 kg natur-uran ger 50.000 kWh el, inga skadliga utsläpp och så lite avfall att allt kan hållas avskilt från biosfären.

Sverige är inte längre självförsörjande på el utan måste importera dansk, tysk och polsk kolkraft. Vi stänger svensk kärnkraft och importerar rysk kärnkraft.

Om du tycker att detta är en huvudlös energior du stödja oss genom att bli medlem.

Årsavgift 150:-

www.mfk.nu

mfk@mfk.nu

LUF-kongressen hälsas välkommen till Värmland och Hammarö

ONSDAGEN DEN 6 AUGUSTI 2003

Ordf. i Fp Värmland, riksdagsledamoten Runar Patriksson hälsar er välkomna vid inledningen kl. 13.00.

TORSDAGEN DEN 7 AUGUSTI 2003

LARS LEJONBORG hälsas välkommen till Värmland!

10.30 Tal vid LUF kongressen på Hammarö

12.30 Företagarträff i Karlstad. Mentor Jonny Ohlsson NWT.

14.30 Besök hos Stora Enso i Skoghall

17.00 EURO-debatt med Språkröret (Mp) Peter Eriksson på torget i Karlstad med efterföljande mingel.

Tema för dagen "EURO för Jobb och Tillväxt"

FOLKPARTIET I VÄRMLAND

Postgiro 35 33 88-2

JOEL LINDEFORS

Joel Lindefors är 23 och jobbar som koordinator på Rena Kläder med konsumentupplysning och lobbying. Bjussa honom aldrig på choklad från Nestlé. Eller nåt annat företag som betar sig som svin i tredje världen.

”

Om vi ställer samma krav på socialt ansvarstagande som vi ställer på kvalitet och design kan vi förändra en hel del.

Vinst – men till vilket pris?

”FÖR ATT LOCKA FÖRETAG som ditt har vi jämnat berg med marken, kalhuggit djungel, fyllt igen träsk, lett om floder, flyttat städer – allt för att det ska bli lättare för dig och ditt företag att göra affärer här.”

– *Annons för frizoner i affärstidningen Fortune från den filippinska regeringen.*

FÖR FYRTIO ÅR SEDAN FANNS det en textil- och klädingeni i Sverige att tala om, det finns det inte idag. Den har som i princip all annan enkel sammansättningsindustri flyttat till låglöneländer. Detta innebär inget problem i sig. Vi har annan typ av industri nu, och flytten innebar att andra människor i andra länder fick jobb. Bra så. Vi har pengar så vi konkurrerar med kapitalintensiv industri och de fattigare länderna har en massa folk som behöver jobb så de konkurrerar med arbetskraftsintensiv industri.

Problemet är att det finns många människor som behöver jobb, så medan vi konkurrerar med allt mer avancerad teknologi konkurrerar de fattigare länderna med allt billigare arbetskraft. Bra för företagen från väst typ H&M och Nike som själva bara producerar en identitet och låter andra sy kläderna. Till viss del är det även bra för människorna som får jobb. Men för att få jobbet i en allt hårdare konkurrens handlar det om att sälja sin arbetskraft till ett allt billigare pris.

LÄNDERNAS REGERINGAR stöter på besvär när man vill locka till sig produktion. Man har råkat skriva under FN-konventioner som ska skydda individen och ställer allt för höga krav på en säker arbetsmiljö, fackföreningsfrihet och dylikt. Lösningen heter ekonomiska frizoner, där man undantar knasiga regler om arbetsrätt. Det är ett desperat grepp. Resultatet kan låta ungefär som exemplet ovan eller som i den här annonsen i Financial Times:

”Uppmärksamma dina möjligheter att göra stora vinster i exportzonerna i Bangladesh! Bangladesh erbjuder billig men produktiv arbetskraft. I zonerna är fackföreningar förbjudna, det är också förbjudet att strejka.”

SJÄLVKLART TACKAR FÖRETAGEN och tar emot. Vad annars? Deras uppgift att skrapa ihop pengar till aktieägarna. Bra så. Men jag som konsument kanske inte vill att mina kläder produceras under dessa vidriga förhållanden. Självlärt tycker inte heller arbetarna att det är kul att bli behandlade som skit, även om de är glada att ha ett jobb.

Tillsammans kan vi sätta press på företagen och regeringarna att respektera arbetskraftsförsäljarnas rättigheter. Om vi ställer samma krav på socialt ansvarstagande som vi ställer på kvalitet och design kan vi förändra en hel del. För tio år sedan fanns det inte ett klädföretag som tänkte ”etik” annat än i möjligtvis en ekologisk mening. Idag har man inte kommit långt, men tack vare idogt kampanjarbete kan inget klädföretag helt strunta i dessa aspekter.

Förra året fick en skoåterförsäljare av betydande storlek ta emot uppskattningsvis 500 vykort med frågor kring hur deras varor producerades. 500 är i sammanhanget inte mycket, men företaget i fråga höll på att skita i brallan och ringde och undrade hur man skulle hantera detta, det här hade man aldrig haft en tanke på. Nu har samma företag åtminstone tagit fram en bra policy för hur arbetarna i fabriken ska behandlas. Bra så. Men inte tillräckligt.

NY UPPLAGA MED NYTT FÖRORD AV FÖRFATTAREN

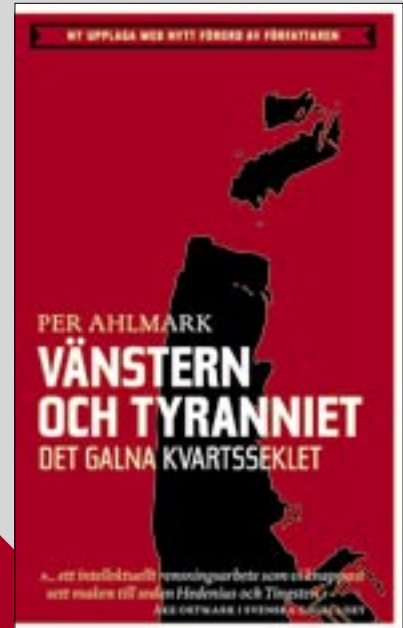
PER AHLMARK

VÄNSTERN OCH TYRANNIET

DET GALNA KVARTSSEKLET

»... ett intellektuellt rensningsarbete som vi knappast sett maken till sedan Hedenius och Tingsten.«

ÅKE ORTMARK I SVENSKA DAGBLADET

VÄNSTERN OCH TYRANNIET bygger på övertygelsen att konflikten demokrati-diktatur är den viktigaste i vår tid. Det galna kvartsseklet är den svenska vänsterns hyllningar till totalitära stater och rörelser, från slutet av 60-talet till början av 90-talet. Ahlmark belyser medlöperiet och visar hur motviljan mot västvärlden, USA och Israel har dominerat socialisternas tänkande. Från den utgångspunkten granskas en rad ledande debattörer: P O Enquist, Jan Guillou, Anders Ehnmark, Sverker Åström, Pierre Schori, Sten Andersson, Jan Myrdal, Olof Lagercrantz, Olof Palme och andra. PER AHLMARK är författare och kolumnist i *Dagens Nyheter*, tidigare partiledare och vice statsminister.

Köp den i pocket till
vårt låga pris 61 kr!
Läs mer på
www.timbro.se/ahlmark

→ Beställ också DET ÖPPNA SÅRET. OM MASSMORD OCH MEDLÖPERI av samma författare som utkom 1997. Boken granskar svensk debatt och internationella kriser utifrån bakgrunden att demokratier aldrig har gått i krig mot varandra.

BESTÄLLNING Köp båda böckerna till specialpriset 100 kr! (40% rabatt).

Jag beställer ex av *Vänstern och tyranniet. Det galna kvartsseklet* av Per Ahlmark à 61 kr till 30 % lägre pris. (Ca-pris i handeln 87 kr) 535-2, Timbro Pocket 293 sidor. Porto tillkommer.

Jag beställer ex av *Det öppna såret. Om massmord och medlöperiet* av Per Ahlmark à 58 kr till 30 % lägre pris. (Ca-pris i handeln 82 kr) 361-9, Timbro Pocket 411 sidor. Porto tillkommer.

☐ Jag vill få information om boknyheter från Timbro via e-post. (Ange e-postadress nedan).

NAMN	ADRESS
POSTNR	POSTADRESS
E-POST	

LIEBLING

TIMBRO Timbro, GrevTuregatan 19, Box 5234, 102 45 Stockholm, tel 08-587 898 00, fax 08-587 898 55

